

He mo'olelo pōkole no ka pilina o ka USA ('Amelika Hui Pū 'ia) a me Hawai'i

I ka makahiki 1826, ua hō'ōia 'o USA he 'Aupuni Mō'ī ku'ikahi a he 'aupuni ku'ikahi o Hawai'i.

I ka makahiki 1893, ua noho malū ka Pū'ali Kaua Moana iā Hawai'i nei me ka mana'o e noho aku ho'i ma muli o ka makemake o 'Amelika e noho kīa'i wale 'ana no Hawai'i, a ua kau 'ia aku a lewa ka hae o ka 'Amelika Hui Pu 'ia ma Hawai'i e 'Amelika ua ho'opuka aku ho'i o 'Amelika i ka lilo 'ana ho'i o Hawai'i i 'aupuni kīa'i no ke aupuni o 'Amelika. Ā laila, ua "lawe malū" aku i ka wahine mō'ī Hawai'i o Lili'uokalani (Heluhelu aku ho'i i ka mo'olelo o ke kū'ē 'ana aku o ka mō'ī ma <http://www.kanakamaolipower.org/history.php>).

I ka makahiki 1898, ua kā'ili 'i'o 'ia no 'o Hawai'i e 'Amelika, ma ka hō'alo 'ana aku i ke kīnāwai kā'ili a lākou i ho'ohana ai no ke kā'ili 'ia 'ana o Louisiana, Florida, Texas a me nā panalā'au 'ēa'e. Ma muli ho'i o ke kīnāwai kau'āina, inā loa'a 'ole ka palapala 'aelike ho'okahuli 'āina, o ia mau nō ke kū'ikahi o kēia 'aupuni mō'ī a 'a'ole i ha'awi pio 'ia aku a 'o ia mau nō ka mana o ke aupuni kūloko o ke Aupuni Mō'ī o Hawai'i, ma luna o nā kanaka e noho nei ma neia moku'āina o Hawai'i, 'a'ole ka mana o ka moku'āina.

I ka makahiki 1959, ua ho'oholo ihola 'o 'Amelika i kekahi koho pāloka i nā Hawai'i e noi ana iā lākou inā e mau ana no kō Hawai'i nei a mālama 'ia kō 'Amelika kīa'i malū 'ana aku iā lākou a inā e makemake paha lākou nā Hawai'i a komo pū mai a hui pū aku me 'Amelika i ho'okahi 'aupuni. Mamuli ho'i o ka holomua 'ana o kēia koho 'ana, ua kāpae 'ia aku ka nīnau 'ekolu i 'ōlelo kēnā 'ia e ka hui Palapala Ho'okumu o ka 'Aha Aupuni Hui Pū 'ia hui pu 'ia no ka nīnau 'ana aku i nā kīnāka Hawai'i inā makemake lākou e kū'ikahi i ho'okahi 'aupuni Hawai'i. Me ke kākō'o koho pāloka o nā Pū'ali ka o 'Amelika he 10,000 ka nui e noho ana ma Hawai'i nei, ua lanakila 'ē a'ela lākou a ua hui pū 'ia aku o Hawai'i a lilo ihola lākou ma lalo o 'Amelika a koho ihola ia ko 'Amelika moku'āina helu 'umikumamalima.

Eia kēia lā a 'o Hawai'i no ke aupuni nani loa ma lalo o ke Aupuni Nui o 'Amelika, a e mau no kō 'Amelika kūpa'a 'ana i ka 'imi 'ana aku i nā kīnāka Hawai'o e komo pū mai me lākou. 'Akā, he aha ka lō'ihī e ho'omau aku ai lākou i kēia mau hana...?

He palena 'ole kō 'Amelika kauleo 'ana: " **'O mākou ke aupuni 'oi loa/helu 'ekahi ma ka honua nei!**"

A e a'o pū nō ho'i lākou i ka lākou mau kamali'i i ka Pledge Allegiance: "...no ke kū'oko'a a me ke kaulike no kākou a pau!"

Eia kō kākou pane: **'A'ole 'o Hawai'i 'o 'Amelika, a e lilo 'ole ho'i ana!**